

РОЗРОБЛЕННЯ АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОНЛАЙН-СЛОВНИКІВ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Дмитро Приймак

*Київський національний лінгвістичний університет,
вул. Велика Васильківська, 73, Київ, Україна, 03680,
audapro@ukr.net*

Розглянуто сучасний стан розроблення англійсько-українських онлайн-словників і перспективи їхнього розвитку. Проаналізовано пропозиції електронних словників в Інтернет-сегменті від вітчизняних і зарубіжних виробників. З'ясовано основні вади таких видань у контексті неповноти інформації, надання хибних перекладів та використання помилкових лексико-граматичних конструкцій. Виявлено застосування алгоритмів автоматичного генерування й парсингу, а також наявність плагіату. Визначено, що результати дослідження засвідчують низьку якість англійсько-українських онлайн-словників, брак фахового укладання таких видань і їхню непридатність до використання в перекладацькій практиці й інших видах діяльності. Репрезентовано практичні можливості підвищення якості лексикографічних Інтернет-ресурсів. Окреслено перспективи подальшого розвитку англійсько-українських мережевих словників.

Ключові слова: англійсько-українські онлайн-словники, перекладні словники, лексикографія, електронні ресурси, Інтернет.

Вступ. На сучасному етапі розвитку практичної лексикографії використання онлайн-словників є важливим чинником правильного розуміння інформації, яку надають в іншомовних джерелах, і покращення якості перекладів. На відміну від традиційних друкованих видань, онлайн-словники надають ширші можливості доступу до інформації незалежно від місця перебування користувача, а також забезпечують роботу з якнайбільш актуальним мовним матеріалом [16, с. 12–17]. В Україні сегмент онлайн-словників є малорозвиненим. Поверхневе дослідження таких джерел дає змогу виявити низку проблем, а саме: відсутність інформації щодо укладачів та принципів укладання таких словників, брак паспортизації джерел, хибного структурування матеріалу, неповноту словникових статей і низьку якість перекладів. У цьому контексті важливою проблемою є використання таких онлайн-словників широким загалом. Брак спеціалізованих словникових видань у широкому колі галузей знань також значно ускладнює роботу перекладачів.

Мета дослідження – проаналізувати наявну базу англійсько-українських онлайн-словників та виявити перспективи їхнього подальшого розвитку. Для досягнення мети статті поставлено завдання: окреслити перелік онлайн-ресурсів, що надають англійсько-українські словники; з'ясувати принципи й підходи до побудови таких словників, базу

джерел їхнього укладання; виявити недоліки таких видань; дослідити перспективи розвитку Інтернет-сегмента словникарства в Україні; сформулювати практичні поради для розроблення перекладних онлайн-словників.

Актуальність дослідження полягає у збільшенні інтенсивності використання онлайн-словників населенням України внаслідок розвитку Інтернет-технологій та ринку мобільних пристроїв.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження онлайн-словників та їхнього використання в Україні сьогодні не є систематичним і ґрунтовним. Праці науковців спрямовані передусім на окремі прикладні аспекти використання одномовних онлайн-словників. Зокрема, І. І. Костікова аналізує впровадження електронних та онлайн-словників у галузі навчання й викладання англійської мови [4]; І. М. Дробіт зосереджує увагу на теоретичних аспектах створення електронних навчальних словників [3]; Н. М. Сінкевич та О. О. Плющай виокремлюють проблеми онлайн-джерел на прикладі тлумачних, орфографічних і термінологічних словників української мови [9]; специфіку використання електронних словників української мови вчителями розглядають С. В. Помирча й І. Р. Пучков [8]. Отже, в сучасних публікаціях не наголошують на питаннях, пов'язаних з перекладними онлайн-словниками, які запропоновані до розгляду в цій статті.

Методологія. У межах цього дослідження здійснено огляд доступних у мережі Інтернет англійсько-українських словників на базі наведених у них лексикографічних даних.

Для добору матеріалу сформульовано низку критеріїв, зокрема:

1. Онлайн-словниками вважають доступні в мережі Інтернет електронні ресурси, що містять певний інтерфейс користувача (можливості пошуку, переходу за гіперпосиланнями тощо) й автоматизовану на програмному рівні взаємодію з базою даних.
2. До аналізу залучено українські й іноземні онлайн-словники. З міркувань громадянської моралі оминали увагою словники, вироблені або зареєстровані в Російській Федерації як державі-агресорі, що окупувала Автономну Республіку Крим і частину території Донецької та Луганської областей.
3. Добір словникових джерел ґрунтувався на їхній популярності в рейтингу “Alexa” [11] та позиціях таких Інтернет-видань у пошукових результатах “Google” [18].

З урахуванням запропонованих критеріїв сформовано такий кінцевий перелік досліджуваних онлайн-словників:

1. Українські видання: “M-translate.com.ua” [22], “E2u.org.ua” [14], “Englishukrainiandictionary.com” [15], “Slovnychok” [25], “Slovnyena” [24], “Лінгвісто” [5], “Cybermova” [12], “Unlimited-translate.org” [26].
2. Іноземні видання: “Glosbe” [17], “Wiktionary” [27], “Dict.com” [13].

Результати дослідження та їхнє обґрунтування. Розвиток електронних онлайн-словників і поступове витіснення ними традиційних друкованих видань зумовлені низкою об'єктивних чинників. Зокрема, дедалі інтенсивнішому використанню Інтернет-джерел інформації сприяє повсюдне поліпшення доступу до всесвітньої мережі,

розвиток соціальних каналів інтерактивного спілкування, поширення мобільних пристроїв й упровадження цифрових технологій у побуті, на виробництві, у наукових дослідженнях.

Провідними перевагами Інтернет-словників є змога поєднувати великий обсяг інформації зі зручністю користування, поліпшення структурування даних, поєднання в межах одного видання різних типів мультимедійної інформації тощо [4, с. 5]. Ширші можливості адаптації матеріалу сприяють покращеному розумінню перекладів та додаткової інформації в словниках різними категоріями користувачів [16, с. 239]. Крім того, на відміну від традиційних джерел, онлайн-словники дають змогу постійно оновлювати базу лексикографічного матеріалу, що сприяє актуалізації наповнення таких видань і відображенню в них сучасних мовних реалій.

Зміна підходів до взаємодії з кінцевим користувачем привела до виникнення інтерактивних онлайн-словників, які можуть охоплювати широке коло відвідувачів. Як приклад такого джерела, Н. М. Сінкевич і О. О. Плющай наводять багатомовний словник “Wiktionary”, зазначаючи про важливість його регулярних оновлень і наявності системи модерування [9, с. 105–107]. Подібні ресурси, зокрема “Urban Dictionary”, “TheFreeDictionary.com” тощо, описує у своєму дослідженні й І. І. Костікова, наголошуючи на їхній практичній цінності [4, с. 7].

Однак із думкою авторів можна не погодитися. Як зазначає П. Генкс (P. Hanks), “Wiktionary” є “соціальним” словником, тобто лексикографічним ресурсом, який створюють самі користувачі, незалежно від їхнього фаху, освіти, рівня володіння відповідними мовами тощо. Генкс стверджує, що “Wiktionary” часто визнають ненадійним словником, який містить неякісні статті [19, с. 77–79].

Аналізовані в цій статті англійсько-українські Інтернет-словники не є академічними, і їх й не можна сприймати як надійні та достовірні джерела. Як показано в Табл. 1, більшість онлайн-словників, крім “Slovnenua” та “E2u.org.ua”, не надає вичерпної інформації щодо своїх укладачів і засад укладання. Також варто наголосити, що ресурс “Slovnenua” оприлюднює лише прізвища та імена авторів, однак не містить жодних даних про освіту, фах і галузь діяльності укладачів, не пояснює, на яких засадах та на базі яких джерел уклали словник [24]. Натомість уміст сайту “E2u.org.ua” доцільно розділити на дві групи: веб-ресурс містить як електронні варіанти друкованих авторських словників, так і власний “Загальний народний англійсько-український словник” [14]. Для авторських словників сайт наводить необхідну інформацію, однак залишається невідомим, чи має словник власного виробництва редакційну колегію, за яким принципом добирають джерела і як відбувається опрацювання статей у ньому.

Окремо варто наголосити, що майже половина розглянутих онлайн-словників пропонує своїм користувачам можливість інтерактивного наповнення. Як уже було зазначено, такий підхід негативно впливає на якість видань. За умов відсутності фахових редакційних колегій цей чинник унеможливорює користування такими джерелами як надійними та достовірними.

Таблиця 1. Огляд досліджуваних онлайн-словників

	Інформація про укладачів	Інформація про принципи укладання	Можливість наповнення користувачами
<i>Словники, вироблені в Україні</i>			
“M-translate.com.ua”	–	–	–
“E2u.org.ua” (власний словник)	–	–	+
“E2u.org.ua” (авторські словники)	+	+	–
“Englishukrainiandictionary.com”	–	–	–
“Slovnuchok”	–	–	+
“Slovenya”	+	–	–
“Лінгвісто”	–	–	+
“Cybermova”	–	–	–
“Unlimited-translate.org”	–	–	–
<i>Словники, вироблені в інших країнах</i>			
“Glosbe”	–	–	+
“Wiktionary”	–	–	+
“Dict.com”	–	–	–

У межах написання цієї статті здійснено комплексний аналіз недоліків зазначених вище онлайн-словників. Результати дослідження пропонуємо розглянути на прикладі статті до слова *drift*, що дає змогу розкрити основні вади аналізованих видань.

Як видно з Табл. 2, переклади в онлайн-словнику “M-translate.com.ua” подні з поділом на частини мови. При цьому нема категоризації перекладів, не застосовано ранжування за принципом частоти та сфери вживання. Також нема приміток, за якими можна зачислити конкретні переклади до визначених галузей знань або розуміти контекст їхнього вживання. Наявні граматичні помилки: наприклад, *відносити* замість *відносити*. Імовірно, статті створюють із застосуванням автоматичних перекладачів; також як переклад може бути подано неякісну транслітерацію (наприклад, *dendritic* – *дендрити*).

Таблиця 2. Стаття до слова *drift* у словнику “M-translate.com.ua” [22]

дієслово відносити, дрейфувати, пливти за течією, відносити, навівати, відноситися, плавати іменник девіація, повільна течія, штрек, самоплив
--

У Табл. 3 показано, що для слова *drift* власний словник ресурсу “E2u.org.ua” статті не містить, а наводить лише одне словосполучення. Також пошук випадкових слів свідчить, що словник не містить перекладів *like*, *know*, *often* тощо, тобто є значно обмеженим. Наявним статтям притаманна значна кількість помилок, невмотивованих новотворів, що, ймовірно, пов’язане із залученням до наповнення словника пересічних користувачів. В авторських словниках “E2u.org.ua” інформація наведена із зазначенням більшої кількості деталей, однак такі видання обмежені певною сферою вжитку, а також не оновлюються.

Таблиця 3. Стаття до слова *drift* у словнику “E2u.org.ua” [14]

“Загальний народний англійсько-український словник”	Авторські словники
<p>– у словосполученнях: drift current – а) дрейфовий струм; б) дрейфова течія</p>	<p><i>Англійсько-український словник з математики та інформатики (Є. В. Мейнарович, М. І. Кратко)</i></p> <p>drift = [dɾɪft] 1. дрейф; самоплив дрейфовий, самопливний дрейфувати, рухатися самопливом // ~ with time дрейф у часі 2. відхід відходити/відійти (<i>від заданого чи середнього значення</i>) 3. зміщення; зсув, зсування; відхилення; повільне переміщення (<i>зображення на екрані через брак синхронізації</i>) // ~ with use дрейф у процесі експлуатації (<i>характеристика пристрою</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ~ of parameters = дрейф параметрів; • deterministic ~ = детермінований дрейф; • random ~ = випадковий дрейф; • systematic ~ = систематичний дрейф

Як видно з Табл. 4, подібно до “M-translate.com.ua”, онлайн-словник “Englishukrainiandictionary.com” надає переклади, нехтуючи базовими лексикографічними засадами. Зокрема, усі переклади словник наводить без поділу на частини мови й без жодної додаткової інформації. Дослідження інших словникових статей показує, що, ймовірно, джерело наповнювалося методом автоматичного генерування з використанням низькоякісних алгоритмів: про це свідчать такі переклади, як *water-cool* – *змочити-охолодиться*, *water-repellent* – *змочений-огидний* тощо. Можна стверджувати, що словник не містить якісної інформації та його не укладають на базі роботи фахівців у галузях мовознавства та лексикографії.

Таблиця 4. Стаття до слова *drift* у словнику “Englishukrainiandictionary.com” [15]

<p>відносити, виростати, дрейф, перегін, тенденція у словосполученнях: drift-wood – ліс, плавець; ice-drift – тороси; sand-drift – бархан</p>

На сайті онлайн-словника “Slovnuchok” перекладів для слова *drift* немає. Словник надає лише два словосполучення зі словом *drift*, які наведено в Табл. 5. Проблеми, виявлені в цьому виданні, тотожні недолікам “E2u.org.ua”. Крім того, дублювання перекладів у межах однієї статті й необгрунтоване віднесення деяких перекладів до окремих галузей знань може свідчити про використання автоматичних засобів наповнення, зокрема, парсингу зі сторонніх джерел.

Таблиця 5. Стаття до слова *drift* у словнику “Slovnuchok” [25]

<p>– у словосполученнях: навк. сер. drift net fishing – дрифтерний лов; тех. instrumental drift – інструментальний дрейф</p>
--

Як видно з інформації, наведеної в Табл. 6, онлайн-словник “Slovnepua” надає велику кількість перекладів слова *drift*. Однак єдиним інструментом розрізнення

перекладів є поділ на частини мови. Принципи подальшої категоризації невідомі. Незадовільна якість перекладів і відсутність логіки розмежування інформації, ймовірно, свідчать про використання низькоякісних засобів автоматичного генерування даних.

Таблиця 6. Стаття до слова *drift* у словнику “Slovnena” [24]

<p><i>noun</i></p> <p>1 Балкон, гальорка, портик, штольня, галерея. 2 буркун, заголовок, кришка, курс, назва, рубрика. 3 динаміка, жест, оживлення, переміщення, переселення, пересування, пересунення, переїзд, пожвавлення, посування, ритм, рух, рушення, ходе, хід. 4 дрейф, знесення пестициду, напрям, перегін, повільна течія, спрямованість, тенденція. 5 зміст, значення, намір, розуміння, сенс. 6 навальність, поштовх, сила, спонукання, стимул, стрімкість, імпульс. 7 напрям, напрямок. 8 напрям, тенденція, тренд.</p> <p><i>verb</i></p> <p>1 Блукати, бродити, мандрувати. 2 бракувати, вкидати, вкинути, втрачати, відвалювати, закинути, змінювати, кидати, кинути, метати, метнути, міняти, розкидати, роняти, утрачати. 3 бурлакувати, мандрувати. 4 вертіти, гриміти, згорнути, згортати, котити, скручувати. 5 видавати, плавати, плинути, плисти, поплисти, пускати, розміщати цінні папери, флуот, чеки і платіжні доручення у процесі банківського клірингу. 6 вивувати, влетіти, віяти, гасити, гаснути, гнати, грати, гудіти, дмухати, дмухнути, дути, загнати, звучати, зламувати, ляяти, пихкати, подути, продувати, проходити, пускати, пустити, підривати, розвіювати, роздмухувати, роздувати, розщедритися, сварити, свистіти, тринькати, тушити, тушкувати, улетіти, шпетити. 7 виростати, відносити, відносити водою, відносити вітром, дрейфувати, наносити. 8 виростати, переростати. 9 вишикувати, давати певну оцінку, класифікувати, шикувати, шикувати в ряд. 10 грішити, помильтеся, помилятися. 11 ізвиватися.</p>
--

На відміну від попередніх словників “Лінгвісто” надає структуровану інформацію в межах статті до слова *drift*, що можна побачити з Табл. 7. Однак ґрунтовніший аналіз виявив, що така стаття є скопійованою цілком зі словника М. І. Балли [1, с. 325]. Оскільки інформація про передання авторських прав на сайті не оприлюднена, ймовірно, матеріали словника є плагіатом. Крім того, веб-ресурс дублює всі недоліки оригінального словника й не містить сучасної термінологічної бази. Можливість його наповнення користувачами лише наголошує на непридатності видання під час використання в перекладацькій практиці або з іншою метою.

Таблиця 7. Стаття до слова *drift* у словнику “Лінгвісто” [5]

<p>drift /drɪft/ n.</p> <p>1 Повільна течія; повільне пересування. 2 мор. дрейф. 3 ав. девіація, знесення; швидкість знесення. 4 військ. деривація. 5 рад. зсув. 6 напрям (розвитку); тенденція. 7 (прихований) смисл; намір, мета; прагнення; спрямованість. <i>the drift of a speech</i> – (прихований) смисл промови; <i>I don't understand his drift</i> – я не розумію, куди він гне. 8 пасивність, бездіяльність. <i>the policy of drift</i> – політика пасивності. 9 перегін (худоби). 10 гурт, череда; зграя (птахів). 11 злива; хуртовина. 12 замет, кучугура; купа (листя тощо), нанесена (наметена) вітром. 13 геол. льодовиковий нанос. 14 дрифтерна сітка. 15 колода (деревина), що пливе. 16 гірн. горизонтальна виробка. 17 тех. пробійник.</p> <p>drift /drɪft/ v</p> <p>1 Відносити (ся), гнати (вітром тощо); зносити. 2 дрейфувати; переміщатися (за вітром, течією). <i>to drift ashore</i> – пробитися до берега. 3 пливати за течією; покладатися на божу волю. 4 наносити, насипати (сніг, пісок); заносити (снігом тощо). 5 пробивати (розширювати) отвір.</p>
--

Як показано в Табл. 8, в онлайн-словниках “Cybermova” й “Unlimited-translate.org” наведені цілком тотожні словникові статті. Можна припустити, що подібно до попереднього ресурсу сайти публікують плагіат. Переклади значною мірою відповідають матеріалам словника М. І. Балли, однак точно визначити оригінальне джерело не вдалося.

Таблиця 8. Стаття до слова *drift* у словниках “Cybermova” [12] й “Unlimited-translate.org” [26]

1. *n* 1) повільна течія; 2) *мор.* дрейф; 3) *ав.* знесення; швидкість знесення; 4) на́пря́м, спря́мова́ність; на́мір, пра́гнення, тенде́нція; **the d. of a speech** спря́мова́ність про́мови; **I don't understand his d.** не розумію, куди він гне; **the d. of a discourse** основний на́пря́м про́мови (бесіди); 5) паси́вність; бездія́льність; **the policy of d.** полі́тика бездія́льності *або* самопли́ву; 6) заме́т, кучу́гура (*снігу*); ќупа, на́несена ві́тром (*піску, листя тощо*); 7) *геол.* льодовиковий на́нос; 8) дрейфе́рна сіть; 9) *гірн.* штрек, горизонта́льний хід; 10) *гідр., військ.* дерива́ція; **2.** *у* 1) відно́сити(ся) (*ві́тром, водою*); дрейфува́ти; **the boat drifted out to sea** чо́вен відне́сло (течією) в мо́ре; 2) на́носити (*сніг, пісок*); 3) *перен.* пли́вти за те́чією.

Зарубіжний словник “Glosbe” містить усі проблеми, притаманні онлайн-словникам, виробленим в Україні. Як показано в Табл. 9, у словнику не дотримані принципи роботи з лексикографічними джерелами та подання інформації, нема металінгвістичних даних, а переклади є неповними та викликають сумніви щодо їхньої достовірності. Хибними в словнику “Glosbe” також є термінологічні словосполучення.

Таблиця 9. Стаття до слова *drift* у словнику “Glosbe” [17]

дрейф, дрейфувати, протікати, стадо, тексти
у словосполученнях: continental drift – дрейтова гіпотеза, мобілізм; drift ice – дрейф льоду; drifting snow – поземка, поземок; genetic drift – генетичний дрейф

В онлайн-словнику “Wiktionary” перекладів українською для слова *drift* нема [27]. Варто зазначити, що словник є обмеженим у будь-яких мовних парах з українською мовою. Як і в попередніх джерелах, належного опрацювання інформації немає. Наявні словникові статті характеризуються незадовільною якістю, що зумовлено, зокрема, залученням до створення словника широкого кола користувачів без необхідних фахових знань.

У словнику “Dict.com”, як видно з Табл. 10, переклади подані без поділу на частини мови та без будь-якої іншої інформації. Практичне користування ресурсом неможливе. Імовірно, у процесі створення застосовувалися засоби парсингу й автоматичного генерування перекладів. Це свідчить про те, що наведена на сайті інформація про укладання словника фаховими лінгвістами не є достовірною.

Таблиця 10. Стаття до слова *drift* у словнику “Dict.com” [13]

дрифт, бути віднесеним (вітром, хвилями), віднесений

Отже, можна стверджувати, що поточна пропозиція англійсько-українських онлайн-словників не задовольняє навіть базових потреб користувачів. Щонайменше більшість досліджених джерел ґрунтується на автоматичному генеруванні перекладів

із використанням низькоякісних алгоритмів, містить значну кількість хибних даних, лексико-граматичних помилок, а також характеризується нехтуванням базових лексикографічних засад.

Для порівняння зі статтями в проаналізованих онлайн-словниках у Табл. 11 наведено авторський варіант перекладу слова *drift* для англійсько-українського Інтернет-словника. Добір і переклад значень здійснено з використанням академічних англійських та українських одномовних джерел, перелік яких оприлюднено в джерелі за посиланням. Крім наведених перекладів, опрацьовано також близько 100 термінологічних словосполучень зі словом *drift* у низці спеціальних галузей знань.

Таблиця 11. Словникова стаття до слова *drift*, створена автором для онлайн-словника “Kyiv Dictionary” [20]

drift	брит.: /drift/	амер.: /drift/
v. (<i>drifted</i> <i>drifted</i>)		
1.		
a. <i>intr.</i> дрейфувати, зноситися, переміщуватися, зсуватися (за вітром, течією тощо)		
Син.: float, bob, coast, slip		
b. <i>tr.</i> гнати (<i>що</i>), зносити (<i>що</i>) (вітром, течією тощо)		
2. <i>intr.</i> (+ adverbial of direction) нікати, вештатися, тинятися, снувати, сновигати		
<i>People were drifting in different directions, and their lamentations were filling the streets. – Люди снували всюди, і їхній гамір сповнював простір вулиць.</i>		
<i>Spectators began to drift away. – Глядачі почали поволі розходитися.</i>		
3. <i>intr.</i> пасивно, несамохить, поволі змінювати свій стан		
<i>The book was really boring, and I began to drift off slowly into sleep. – Книга була дуже нудна, і я почав поволі поринати в сон.</i>		
<i>The door slammed, and Bob slowly drifted awake. – Грюкнули двері, і Боб поволі опритомнів після сну.</i>		
4. <i>intr.</i> відхилятися (від певного напрямку тощо)		
Син.: stray		
5.		
a. <i>tr.</i> зносити (<i>що</i>), наносити (<i>що</i>), намітати (<i>що</i>)		
b. <i>intr.</i> зноситися, наноситися, намітатися		
<i>Drifting snow almost covered the car. – Авто майже повністю вкрило сніговими заметами.</i>		
Син.: pile (up), bank (up), heap (up), accumulate		
c. <i>intr.</i> укриватися заметами (<i>снігу, піску тощо</i>)		
6. <i>tr.</i> and <i>intr.</i> [<i>гірн.</i>] проводити горизонтальне розроблювання		
7. <i>tr.</i> [<i>тех.</i>] розширювати або робити отвір (<i>в чому</i>)		
8. <i>tr.</i> [<i>зах.-амер.</i>] вести худобу, особливо дозволяючи пастися		
n.		
1.		
a. повільне переміщення		
<i>the drift of the population away from large cities – відтік населення з великих міст</i>		
Син.: movement, flow, transfer, relocation		
b. поступова зміна тенденції		
Син.: trend, tendency		
2.		
a. [<i>мор.</i>] дрейф		
b. [<i>авіа</i>] знесення (с.)		
<i>drift angle – кут знесення</i>		
Син.: deviation, digression		

<p>с. [баліст.] (про кулі, набої) зміщення (с.) (<i>від дію вітру</i>); деривація (ж.) (<i>знесення в бік обертання внаслідок гіроскопічного ефекту</i>) <i>drift angle</i> – кут знесення або деривації</p> <p>3. [геогр.] а. рух поверхневої води в океані за напрямком вітру б. повільна океанська течія <i>North Atlantic Drift</i> – Північноатлантична течія</p> <p>4. а. замёт (ч.), кучугура (ж.), намет (ч.) Син.: pile, heap, bank, mound, snowdrift, dune б. [геол.] нанос (ч.) <i>glacial drift</i> – льодовикові відклади <i>fluvio-glacial drift</i> – флювіогляціальні відклади <i>sand drift</i> – піщаний нанос с. плавник (ч.) (<i>уламки дерев, розбитих суден тощо, які приносить до берега</i>) Син.: driftwood д. дощ із вітром, хурделиця, димова хмара, яку несе вітер тощо</p> <p>5. рушійна сила (що спонукає до певних дій) Син.: impulse</p> <p>6. велика грядка квітів, рослин тощо</p> <p>7. значення (с.), сенс (ч.) <i>I don't get the drift of your words. – Не збагну, про що ти.</i> Син.: meaning, intention, intent, tenor</p> <p>8. бездіяльність (ж.), пасивність (ж.) Син.: inaction, indecision</p> <p>9. [гірн.] а. горизонтальна виробка; штрек (ч.) б. малий тунель, що поєднує дві більші шахти</p> <p>10. [авто- і мотоспорт] дрифт (ч.)</p> <p>11. стадо (с.), табун (ч.) Син.: drove, flock</p> <p>12. [брит.]; [іст.] а. перегін худоби б. перегін худоби до визначеного місця на ділянці феодала у визначений час із метою встановлення права власності або стягнення штрафів</p> <p>13. [нд.-афр.] брід (ч.) Син.: ford</p> <p>14. [тех.] а. пробійник (ч.), пробій (ч.); дорн (ч.) Син.: driftpin, drift punch б. шлямбур (ч.)</p> <p>15. [лінгв.] поступові зміни в структурі мови</p> <p>16. а. [фіз.] дрейф (ч.) (<i>часток</i>) б. [електр.] дрейф (ч.) (<i>параметра</i>)</p> <p>17. [біол.] дрейф (ч.) <i>genetic drift</i> – дрейф генів</p> <p>18. [стомат.] зміщення (с.) (<i>зубів</i>)</p> <p>19. [нафтогаз.] відхилення свердловини від вертикалі</p> <p>20. [арх.]; [військ.] інструмент для ущільнення вмісту ракет або феєрверків</p> <p>21. [арх.]; [архит.] розпір (ч.) (<i>тиск арок і склепінь на опори в горизонтальному напрямку</i>)</p>
--

drift apart – віддалятися, ставати чужими; розходиться*catch (get) sb's drift* – розуміти, що хтось має на увазі або на що хтось натякає*go (drift) with the stream* – плисти (пливти) за течією, плисти (пливти) за водою (за хвилею)*let sth drift* – залишати щось їм самонасам

Презентація результатів такої роботи в онлайн-середовищі дає змогу комплексно охопити всі значення досліджуваного слова. Використання металінгвістичної інформації, надання додаткових приміток та прикладів уживання, синонімічних рядів і поширених фразеологічних зворотів надають кінцевому користувачеві змогу якісно опрацювати англомовні джерела інформації та виконати відповідні переклади. Використання гіперпосилань уможливорює швидкий перехід до перекладів інших слів та словосполучень, а також до зворотного напряму перекладу.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, пропозиція англійсько-українських онлайн-словників сьогодні обмежується виданнями незадовільної якості, що створені здебільшого на базі хибних автоматизованих алгоритмів генерування й парсингу перекладів. Такі веб-ресурси не можуть задовольняти ані потреб широкого загалу, ані попиту фахівців у спеціальних галузях знань. Результати створеної як наслідок власної роботи автора статті до слова *drift* засвідчують значні перспективи покращення якості англійсько-українських Інтернет-словників в Україні в контексті їхнього наповнення та зручності у використанні.

Уважаємо за доцільне сфокусувати подальший аналіз у теоретичній площині на окремих вадах англійсько-українських онлайн-словників. Доцільним є ґрунтовне опрацювання проблем лексикографічних Інтернет-видань в інших мовних парах. Оприлюднені результати можуть бути використані в процесі створення сучасних іншомовно-українських онлайн-словників задля підвищення їхнього рівня якості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балла М. І. Англо-український словник / М. І. Балла. – Київ: Освіта, 1996. – 752 с.
2. Геодезичний енциклопедичний словник / за ред. В. О. Літинського. – Львів: Євросвіт, 2001. – 668 с.
3. Дробіт І. М. Лексикографічні та дидактичні аспекти укладання електронного навчального словника / І. М. Дробіт // Актуальні проблеми філології та перекладознавства. – 2016. – № 10. – С. 227–230.
4. Костікова І. І. Упровадження електронних словників у процесі навчання англійської мови / І. І. Костікова // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2018. – № 2 (76). – С. 3–13.
5. Лінгвісто [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://linguisto.epizy.com/dict/en.php> (дата звернення 07.11.2018). – Назва з екрана.
6. Мала гірнича енциклопедія : у 3 т. / за ред. С. В. Білецького. – Донецьк: Донбас, 2004. – Т. 1. – 618 с.
7. Основи екології / за ред. В. Г. Бардова, В. І. Федоренко. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 424 с.

8. Помирча С. В. Електронні словники з української мови як засіб формування лексикографічної компетентності майбутніх учителів початкової школи / С. В. Помирча, І. Р. Пучков // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2017. – № 3 (59). – С. 103–113.
9. Сінкевич Н. М. Лінгвістичні та екстралінгвістичні особливості електронних словників сучасної української мови / Н. М. Сінкевич, О. О. Плющай // Дослідження з лексикології і граматики української мови. – 2016. – № 17. – С. 100–110.
10. Словник української мови : в 11 т. / гол. ред. І. К. Білодід. – Київ: Наукова думка, 1970–1980. – Т. 6. – 832 с.
11. Alexa [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://www.alexa.com/siteinfo/> (дата звернення 20.10.2018). – Назва з екрана.
12. Cybermova [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://www.cybermova.com/cgi-bin/olenuapro.pl> (дата звернення 03.11.2018). – Назва з екрана.
13. Dict.com [Electronic resource] : [Internet portal]. – Electronic data. – Mode of access: <https://www.dict.com/> (viewed on November 7, 2018). – Title from the screen.
14. E2u.org.ua [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://e2u.org.ua/> (дата звернення 28.10.2018). – Назва з екрана.
15. Englishukrainiandictionary.com [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://www.englishukrainiandictionary.com/en/dictionary-english-ukrainian> (дата звернення 07.11.2018). – Назва з екрана.
16. Fuertes-Olivera P. A. Theory and Practice of Specialised Online Dictionaries: Lexicography versus Terminography / P. A. Fuertes-Olivera, S. Tarp. – Berlin: Walter de Gruyter GmbH & Co KG, 2014. – 282 p.
17. Glosbe [Electronic resource] : [Internet portal]. – Electronic data. – Mode of access: <https://uk.glosbe.com/en/uk> (viewed on November 13, 2018). – Title from the screen.
18. Google [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://www.google.com.ua/> (дата звернення 20.10.2018). – Назва з екрана.
19. Hanks P. Corpus evidence and electronic lexicography / P. Hanks ; eds. S. Granger, M. Paquot // Electronic Lexicography. – Oxford: Oxford University Press, 2012. – P. 57–83.
20. Kyiv Dictionary (Київський словник) [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://kyivdictionary.com> (дата звернення 20.11.2018). – Назва з екрана.
21. Lew R. Online dictionaries of English / Lew R. – Poznań: Adam Mickewicz University, 2010. – 18 p. – (Preprint / Adam Mickewicz University). – Bibliogr.: p. 16–18.
22. M-translate.com.ua [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://www.m-translate.com.ua/slovník/eng> (дата звернення 09.11.2018). – Назва з екрана.
23. Oxford Living Dictionaries [Electronic resource] : [Internet portal]. – Electronic data. – Mode of access: <https://en.oxforddictionaries.com/> (viewed on November 13, 2018). – Title from the screen.
24. Slovnpenya [Електронний ресурс]: [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://slovnpenya.com/home> (дата звернення 01.11.2018). – Назва з екрана.
25. Slovnpuhok [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://slovnpuhok.com.ua/> (дата звернення 05.11.2018). – Назва з екрана.
26. Unlimited-translate.org [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://www.unlimited-translate.org/> (дата звернення 07.11.2018). – Назва з екрана.
27. Wiktionary [Electronic resource] : [Internet portal]. – Electronic data. – Mode of access: <https://uk.wiktionary.org/> (viewed on November 7, 2018). – Title from the screen.

REFERENCES

1. Balla M. I. Anghlo-ukrainskyi slovnyk [English-Ukrainian Dictionary] / M. I. Balla. – Kyiv: Osvita, 1996. – 752 s.
2. Heodezychnyi entsyklopedychnyi slovnyk [Geodesic Encyclopaedic Dictionary] / za red. V. O. Litynskoho. – Lviv: Yevrosvit, 2001. – 668 s.
3. Drobit I. M. Leksykohrafichni ta dydaktychni aspekty ukladannia elektronnoho navchalnoho slovnyka [Lexicographic and Methodological Aspects of Compiling an Electronic Learner's Dictionary] / I. M. Drobit // Aktualni problemy filolohii ta perekladoznavstva. – 2016. – № 10. – S. 227–230.
4. Kostikova I. I. Uprovadzhenia elektronnykh slovnykiv u protsesi navchannia anghliiskoi movy [Use of Electronic Dictionaries in the English Learning Process] / I. I. Kostikova // Pedagogichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii. – 2018. – № 2 (76). – S. 3–13.
5. Lihvysto [Elektronnyi resurs] : [Internet-portal]. – Elektronni dani. – Rezhym dostupu: <http://linguisto.epizy.com/dict/en.php> (data zvernennia 07.11.2018). – Nazva z ekrana.
6. Mala hirnycha entsyklopediia : u 3 t. [Concise Mining Encyclopaedia : in 3 volumes] / za red. S. V. Biletskoho. – Donetsk: Donbas, 2004. – T. 1. – 618 s.
7. Osnovy ekolohii [Basics of Ecology] / za red. V. H. Bardova, V. I. Fedorenko. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2013. – 424 s.
8. Pomyrcha S. V. Elektronni slovnyky z ukrainskoi movy yak zasib formuvannia leksykohrafichnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv pochatkovoï shkoly [Ukrainian Language Electronic Dictionaries as a Means of Forming Future Primary School Teachers' Lexicographical Competence] / S. V. Pomyrcha, I. R. Puchkov // Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia. – 2017. – № 3 (59). – S. 103–113.
9. Sinkevych N. M. Lihvistychni ta ekstralihvistychni osoblyvosti elektronnykh slovnykiv suchasnoi ukrainskoi movy [Linguistic and Extralinguistic Particularities of Electronic Contemporary Ukrainian Language Dictionaries] / N. M. Sinkevych, O. O. Pliushchai // Doslidzhennia z leksykolohii i hramatyky ukrainskoi movy. – 2016. – № 17. – S. 100–110.
10. Slovnyk ukrainskoi movy : v 11 t. [Ukrainian Language Dictionary : in 11 volumes] / hol. red. I. K. Bilodid. – Kyiv: Naukova dumka, 1970–1980. – T. 6. – 832 s.
11. Alexa [Elektronnyi resurs] : [Internet-portal]. – Elektronni dani. – Rezhym dostupu: <https://www.alexa.com/siteinfo/> (data zvernennia 20.10.2018). – Nazva z ekrana.
12. Cybermova [Elektronnyi resurs] : [Internet-portal]. – Elektronni dani. – Rezhym dostupu: <https://www.cybermova.com/cgi-bin/olenuapro.pl> (data zvernennia 03.11.2018). – Nazva z ekrana.
13. Dict.com [Electronic resource] : [Internet portal]. – Electronic data. – Mode of access: <https://www.dict.com/> (viewed on November 7, 2018). – Title from the screen.
14. E2u.org.ua [Elektronnyi resurs] : [Internet-portal]. – Elektronni dani. – Rezhym dostupu: <https://e2u.org.ua/> (data zvernennia 28.10.2018). – Nazva z ekrana.
15. Englishukrainiandictionary.com [Elektronnyi resurs] : [Internet-portal]. – Elektronni dani. – Rezhym dostupu: <http://www.englishukrainiandictionary.com/en/dictionary-english-ukrainian> (data zvernennia 07.11.2018). – Nazva z ekrana.
16. Fuertes-Olivera P. A. Theory and Practice of Specialised Online Dictionaries: Lexicography versus Terminography / P. A. Fuertes-Olivera, S. Tarp. – Berlin: Walter de Gruyter GmbH & Co KG, 2014. – 282 p.
17. Glosbe [Electronic resource] : [Internet portal]. – Electronic data. – Mode of access: <https://uk.glosbe.com/en/uk> (viewed on November 13, 2018). – Title from the screen.
18. Google [Elektronnyi resurs] : [Internet-portal]. – Elektronni dani. – Rezhym dostupu: <https://www.google.com.ua/> (data zvernennia 20.10.2018). – Nazva z ekrana.

19. Hanks P. Corpus evidence and electronic lexicography / P. Hanks ; eds. S. Granger, M. Paquot // *Electronic Lexicography*. – Oxford: Oxford University Press, 2012. – Pp. 57–83.
20. Kyiv Dictionary (Kyivskiy slovnyk) [Elektronnyi resurs] : [Internet-portal]. – Elektronni dani. – Rezhym dostupu: <https://kyivdictionary.com> (data zvernennia 20.11.2018). – Nazva z ekrana.
21. Lew R. Online dictionaries of English / Lew R. – Poznań: Adam Mickewicz University, 2010. – 18 p. – (Preprint / Adam Mickewicz University). – Bibliogr.: pp. 16–18.
22. M-translate.com.ua [Elektronnyi resurs] : [Internet-portal]. – Elektronni dani. – Rezhym dostupu: <https://www.m-translate.com.ua/slovník/eng> (data zvernennia 09.11.2018). – Nazva z ekrana.
23. Oxford Living Dictionaries [Electronic resource] : [Internet portal]. – Electronic data. – Mode of access: <https://en.oxforddictionaries.com/> (viewed on November 13, 2018). – Title from the screen.
24. Slovnnya [Elektronnyi resurs] : [Internet-portal]. – Elektronni dani. – Rezhym dostupu: <http://slovnnya.com/home> (data zvernennia 01.11.2018). – Nazva z ekrana.
25. Slovnnychok [Elektronnyi resurs] : [Internet-portal]. – Elektronni dani. – Rezhym dostupu: <http://slovnnychok.com.ua/> (data zvernennia 05.11.2018). – Nazva z ekrana.
26. Unlimited-translate.org [Elektronnyi resurs] : [Internet-portal]. – Elektronni dani. – Rezhym dostupu: <http://www.unlimited-translate.org/> (data zvernennia 07.11.2018). – Nazva z ekrana.
27. Wiktionary [Electronic resource] : [Internet portal]. – Electronic data. – Mode of access: <https://uk.wiktionary.org/> (viewed on November 7, 2018). – Title from the screen.

*Стаття надійшла до редколегії 18.11.2018
Прийнята до друку 29.11.2018*

DEVELOPING ENGLISH-UKRAINIAN ONLINE DICTIONARIES: CURRENT STATE AND PROSPECTS

Dmytro Pryimak

*Kyiv National Linguistic University,
73, Velyka Vasylkivska St., Kyiv, Ukraine, 03680,
audapro@ukr.net*

The article analyses the current state of English-Ukrainian online dictionaries, revealing the main flaws and shortcomings of such sources and prospects of their subsequent development. The need for high-quality Internet dictionaries is justified by the rapid development of digital technologies and the popularisation of portable devices observed in recent years.

The offer of online dictionaries in Ukraine can be deemed limited and poor. The resources available on the web are not reliable editions issued by reputable lexicographers. Most websites do not provide any exhaustive information either on the editors of dictionaries or on the bibliographic sources used for creating their contents.

Based on a case study of the word *drift*, this article testifies that no proper compliance is ensured with basic lexicographic principles as regards the creation of entries in English-Ukrainian web-based dictionaries: improper categorisation is applied; insufficient documentation is common; the quality of translations presented is low; poor metalinguistic information complicates the user's understanding of the data provided

and low user-friendliness imposes additional comprehension barriers on readers. Furthermore, a large number of English-Ukrainian online dictionaries allow all users contributing with their own translations, without any appropriate control on the part of professional linguists, which inevitably leads to impaired quality. Plagiarism and the use of inferior generation and parsing algorithms are other essential factors emphasising the low quality of the dictionaries analysed.

The dictionary entry for *drift* created by the author proves that there are significant reserves for improving the quality of data to be presented in English-Ukrainian online dictionaries. A professional approach to the development of such web dictionaries should raise the quality of information available to translators and the general public.

Subsequent research of the topic should focus on analysing particular flaws of online dictionaries from the grammatical, lexical, and lexicographical perspectives in more detail. Practical activities should aim at improving the quality of translations in such online dictionaries and at ensuring their sufficient user-friendliness in the Internet environment.

Keywords: English-Ukrainian online dictionaries, translation dictionaries, lexicography, electronic resources, Internet.